

# 1

Ne mirusieji Kvirkui atrodė šiurpūs, bet gyvieji. Jau gerokai po vidurnakčio atėjęs į morgą ir ten pamatęs Malachį Grifiną jis pajuto pranašiskai per nugarą perbėgantį virpulį, būsimų bėdų ženklą. Malas buvo Kvirko kabinete, sėdėjo prie rašomojo stalo. Kvirkas sustojo tamsiame morgo kambaryje, tarp ratukuose suguldytų uždengtų pavidalų, ir stebėjo jį pro praviras duris. Malas sėdėjo nugarą į duris, užsikvėpęs ant stalo, susikaupęs, užsidėjęs akinius plieniniais rėmeliais; stalinė lempa apšvietė kairę veido pusę, piktu raudoniu košdamasi pro ausies kriauklę. Prieš save ant stalo jis buvo pasidėjęs atverstą dokumentų aplanką ir kažką keverzojo — taip rašo tik jis. Jeigu Kvirkas nebūtų girtas, viskas atrodytų dar keisčiau. Šis vaizdelis jam įžiebė stebėtinai ryškius mokyklos laikų prisiminimus — štai taip, kaip dabar, susikaupęs Malas, sėdintis suole tarp kitų penkiasdešimties uolių mokinių didelėje nuščiuvusioje salėje ir stropiai rašantis egzamino rašinį; jį apšviečia pro kažkur aukštai esantį langą nuožulniai krintantis saulės spindulys. Po ketvirčio amžiaus jo galva tokia pat glotni kaip ruonio — aliejumi sutepti juodi plaukai skrupulingai sušukuoti ir perskirti.

Pajutęs, kad už nugaros kažkas stovi, Malas atsigrėžė ir pažvelgė į šešėliais nukloto morgo kambario tamsą. Kvirkas minutėlę palaukė ir netvirtu žingsniu žengė pirmyn, į apšviestą tarpdurį.

— Kvirikai, — kiek suirzęs, bet palengvėjusia širdimi ir atsipūsdamas pratarė jį pažinęs Malas. — Dėl Dievo...

Malas vilkėjo vakariniiais drabužiais, bet buvo neįprastai išsidraikęs — atsagstęs švarką, atsirišęs varlytę, atsilapojęs baltų marškinių apykaklę. Kišenėse grabaliodamas cigarečių Kvirkas žiūrėjo į jį ir atkreipė dėmesį į Malo judesį — jis paskubėjo ranka uždengti aplanką; Kvirkas vėl prisiminė mokyklą.

— Darbuojiesi tokiu vėlyvu metu? — paklausė Kvirkas ir kreivai šyptelėjo; išgėrusiam toks šypsnyš turėjo atstoti iškalbingą sąmojų.

— Ką čia veiki? — per garsiai paklausė Malas nekreipdamas dėmesio į Kvirko klausimą. Bakstelėjęs piršto galiuku jis pastūmė akinius sudrėkusia nosies kuprele. Malas nervinosi.

Kvirkas parodė į lubas.

— Švenčia, — pratarė jis. — Viršuje.

Malas tiriamai pažvelgė į savo konsultantą valdingai su-raukdamas antakius.

— Švenčia? Kas švenčia?

— Brenda Rutledž, — atsakė Kvirkas. — Viena iš vie-nuolių. Išleistuvių vakarėlis.

Malas dar labiau susiraukė.

— Rutledž?

Staiga Kvirkuui nusibodo. Jis paklausė, ar Malas neturi cigaretės, nes paaiškėjo, kad pats tikrai neturi, bet Malas ir į šį klausimą nekreipė dėmesio. Jis atsistojo mikliai čiupdamas aplanką ir mėgindamas jį slėpti po pažasčia. Pašnairavęs Kvirkas pamatė ant aplanko viršelio ranka stambiomis raidėmis išvedžiotą pavardę — *Kristina Fols*. Ant rašomojo stalo gulėjo Malo automatinis plunksnakotis — „Parker“ firmos, storas, juodas ir žvilgantys, su aukso plunksna, neabejotinai dvidešimt dviejų karatų, o gal ir daugiau, jei tokių būna; Malui labai patinka brangūs daiktai; tai — viena iš nedaugelio jo silpnybių.

— Kaip Sara? — paklausė Kvirkas. Niekur nesilaikydamas jis susverdėjo ir petimi atsirėmė į durų staktą. Jam svaigo galva, akyse mirgėjo ir viskas keistai kryo kairėn. Jis per daug išgėrė ir puikiai suprato, kad dabar jau nieko nebegalima padaryti, tik laukti, kol nemalonūs padariniai išnyks; apgailėtina būseną. Malas, atsukęs jam nugarą, kišo aplanką į aukštos, pilkos, dokumentams skirtos spintos stalčių.

— Gerai, — atsakė Malas. — Buvome pakviesti į riterių pietus. Įsodinau ją į taksi ir išsiunčiau namo.

— Riterių? — pakartoto Kvirkas išpūtes apsiblaususias akis.

Malas atsigręžė ir sužybsėjęs akinių lęšiais įbedė į jį tuščią, nieko nesakantį žvilgsnį.

— Šventojo Patriko dienos pietų. Lyg nežinotum.

— Aaa, — nutęsė Kvirkas. — Teisingai, — jis atrodė tarsi tramdąs beprasiveržiantį juoką. — Na, apie mane neklausinėk, bet ką tu čia veiki tarp numirėlių?

Malas dar labiau išvertė akis ir atsitiesė visu ilgu, liesu kūnu, sakytum išgirdęs gyvačių kerėtojo dūdelę. Kvirką nustebinio, jau ne pirmą kartą, jo suteptų plaukų žvilgesys, glotni kakta ir plieno mėlynumo tyros akys už kristolinių lęšių.

— Turėjau kai ką padaryti, — atsakė Malas. — Kai ką patikrinti.

— Ką?

Malas neatsakė. Jis įdėmiai pažvelgė į Kvirką ir pamatė, koks šis girtas; Malo akyse šaltai sublizgo palengvėjimas.

— Tau reikėtų eiti namo, — pratarė jis.

Kvirkas susimąstė, ar nevertėtų pasiginčyti, — morgas buvo jo teritorija, — bet staiga jam pasidarė nebeįdomu. Jis patraukė pečiais, Malui tebežiūrint apsigręžė ir nuvingiavo tarp ratukų su palaikais. Perėjęs pusę kambario jis užkliuvo ir mi-

kliai ištiesė ranką, kad įsitvertų ratukų, bet tesugriebė paklodę, kuri šiugždančiu baltu blyksniu palietė jam ranką. Jį pribloškė lipnus nailono šaltis; tarsi būtų palietęs žmogus, tarsi būtų prigludusi vėsi, minkšta, bekraujė oda. Ant ratukų tysojo jaunos, lieknos geltonplaukės moters kūnas; ji buvo graži, bet mirtis nutrynė veido bruožus ir dabar moteris atrodė tarsi išskobta iš muilo akmens, primityvi ir bespalvė. Kažkas — gal patologo intuityva — dar nepažvelgus į prikabiną prie kojos piršto etiketę jam pakuždėjo, kuo ji vardu.

— Kristina Fols, — sumurmėjo Kvirkas. — Tau davė gerą vardą.

Pažvelgęs atidžiau jis pamatė ties kakta ir smilkiniais juoduojančias plaukų šaknis — negyva ir dargi netikra blondinė.

Jis nubudo po kelių valandų, susirietęs gulėdamas ant šono, kamuojamas vos juntamos, bet slogios neišvengiamos negandos nuojautos. Neprisiminė, kaip čia atsigulė — čia, tarp lavonų. Jis buvo sustiręs į ragą, nususukęs kaklaraištis dusino. Atsisėdo ir atsikrenkštė; kiek išgerta iš pradžių Makgonaglio užėjoje, o paskui tame vakarėlyje viršuje? Jo kabineto durys buvo praviros — turbūt tikrai sapnavo, kad ten buvo Malas? Jis nuleido ant žemės kojas ir nedrąsiai atsistojo. Jam svaigo galva, tarsi kažkas būtų nukėlęs pusę kaukolės. Ištiesęs ranką jis iškilmingai, kaip būdavo įprasta romėnams, pasveikino gulinčiuosius ratukuose ir sparčiu žingsniu išžygiavo iš kambario.

Koridoriaus sienos buvo žalios, matinės, o medinės plokštės ir radiatoriai padengti daugeliu sluoksnių blizgaus, lipnaus tulžingo geltonio, labiau primenančio pluta apsitraukusią avižinę košę nei dažus. Priėjęs čia visai nederančius didžiu-

lius suktus laiptus — iš pradžių, Velso princo Jurgio laikais, šis pastatas buvo kilmingų palaidūnų klubas — jis sustojo ir nustebo išgirdęs iš penkto aukšto besismelkiantį vos girdimą nesibaigusią linksmybių triukšmą. Jis žengė ant pirmo laiptelio, įsikibo į turėklą, bet ir vėl sudvejojo. Pradedantys gydytojai, medicinos studentai, nuolat viskuo nepatenkintos slaugės... Ne, ačiū, pakaks, be to, jaunesni vyrai visai nenori, kad jis ten maišytųsi. Jis patraukė koridoriumi. Nujautė, kad laukia pagirios — jau paruoštos kankinimo replės ir mediniai plaktukai. Naktinio budėtojo kambarėlyje prie aukštų diverių centrinio įėjimo durų pats sau tyliai grojo radijas. „The Ink Spots“. Kvirkas paniūniavo dainos melodiją. „Nuodėmė meluoti“. Taip, tikra tiesa.

Išėjęs į lauką jis pamatė ant laiptų stovintį naktinį sargą, apsiautęsį rudu paltu; sargas rūkė cigaretę ir užsisvajojęs stebėjo niaurią brėkšmą Keturių teismų komplekso kupolo fone. Sargas buvo nedidukas žvitrus akiniuotas jaunuolis neaiškios spalvos plaukais ir smaila nosimi, kurios galiukas nuolat trūkčiojo. Vis dar tamsia gatve prazvimbė automobilis.

— Gerą rytą, Portjė, — pratarė Kvirkas.

Sargas nusijuokė.

— Pone Kvirikai, juk žinote, kad mano vardas ne Portjė, — atsakė.

Staigiu judesiu jis nusibraukė nuo kaktos sausų rudų plaukų kuokštą ir dabar atrodė kaip nuolat niurzgantis vaidininkas. Viskuo nepatenkintas baikštus peliūkštis.

— Teisingai, — sutiko Kvirkas, — tu — portjė, bet ne Portjė.

Dabar už Keturių teismų statinių danguje pasirodė, kaip galima numanyti, bjaurių ketinimų turintis tamsiai mėlynas debesis, užstojęs vis dar nematomą saulę. Kvirkas pasistatė

švarko apykaklę miglotai svarstydamas, kas nutiko lietpalčiui, kurį lyg ir prisiminė dėvėjęs prieš daugelį valandų, kai pradėjo gerti. Ir kas nutiko portsigarui?

— Gal turi paskolinti cigaretę? — paklausė.

Sargas ištiesė pakelį.

— Turiu tik „Woodbines“, pone Kvirikai.

Kvirkas paėmė cigaretę ir pasilenkė prie delnais pridengtos žiebtuvėlio liepsnos, uosdamas trumpam pasklidusį netvarų įsiplieskusių degalų kvapą. Pakėlęs veidą į dangų jis giliai įkvėpė aitraus dūmo. Koks skanus pirmasis rytinis plaučius svilinant gurkšnis. Skimbtelėjo uždaromo žiebtuvėlio dangtelis. Ir tada jis neišvengiamai pradėjo kosėti; gerklę draskė gergždžiantis garsas.

— Viešpatie, Portjė, — drebančiu balsu kalbėjo Kvirkas, — kaip tu tokias gali rūkyti? Juk bet kurią dieną gali atsiverti ant mano stalo. Kai tave prapjausiu, vietoje plaučių rasiu rūkytas silkes.

Sargas vėl nusijuokė, prisiversdamas — kvėpciojo ir krizeno. Kvirkas nedelsdamas nuėjo sau. Leisdamasis laiptais jis juto į nugarą įbestas staiga apniukusias, nieko gera nežadančias vaikinio akis. Tik jis nepajuto kito melancholiško žvilgsnio, srūvančio į jį iš viršaus, iš šviesaus lango penktame aukšte, kur vis dar lingavo ir raitėsi neaiškūs tebešvenčiantys pavidalai.

Begarsio vasaros lietaus miglos pilkai dažė Meriono aikštės medžius. Kvirkas skubėjo laikydamasis arčiau užtvarų, tarsi jos galėtų apginti jį nuo lietaus, prie kaklo spausdamas švarko apykaklės atvartus. Įvairių įstaigų tarnautojams dar buvo per anksti, plati gatvė buvo tuščia, niekur nesimatė jokių automobilių; jei ne lietus, jis niekieno netrukdomas būtų matęs atsi-

vėrusį kelią į Pipirinę bažnyčią\*, kuri, žvelgiant iš šio plačios, apskurusios Aukščiausios Kalvos gatvės vingio, jam visada atrodydavo kiek pakrypusi. Keli iš susispietusio būrio kaminų spjaudėsi dūmais; vasara beveik baigėsi, ore vėl telkėsi vėsa. Bet kas taip anksti įkūrė tuos kelis židinius? Nejuo dar esama tarnaičių, prieš aušrą tampančių iš rūsio kibirus su anglimi? Jis nužvelgė aukštus langus mąstydamas apie šešėliuose skendinius kambarius ir juose gyvenančius žmones — bundančius, žiovaujančius, besikeliančius ruošti pusryčių arba apsiverčiančius ant kito šono, kad dar pusvalandį pasimėgautų sudrėkusių patalų šiluma. Kartą, auštant kažkuriam kitam vasaros rytui, štai taip eidamas pro šiuos namus jis išgirdo pro vieną iš langų į gatvę sklindančias tylias ekstazę patiriančios moters dejonas. Kokį veriantį gailėsčio sau dyglį jis tada pajuto, žingsniuodamas toks vienišas, visiems kitiems dar tik pradėdant dieną; dyglis buvo skaudžiai veriantis, bet ir malonus, nes Kvirkas slapčia vertino ir brangino savo vienatvę kaip tam tikro išskirtinumo požymį.

Namo koridoriuje tvyrojo įprastas kvapas, kurio jis niekada negalėdavo aiškiai atpažinti — rusvas, išvėsęs vaikystės kvėpsnis, jei apskritai galima vadinti vaikyste pirmuosius varganus dešimtį metų, kuriuos jam teko iškęsti. Į kartuves einančio žmogaus žingsniu jis vilkosi laiptais žlėgsėdamas permirkusiais batais. Užlipęs iki antro aukšto aikštelės išgirdo, kaip apačioje, koridoriuje, prasivėrė durys; jis sustojo ir atsiduso.

— Naktį — ir vėl baisus triukšmas, — kaltinančiu tonu iš apačios sušuko ponas Pulis. — Nė bluosto nesudėjau.

Kvirkas atsikus. Pulis šonu stovėjo ant pusiau pravertų savo buto durų slenksčio — nei laiptinėje, nei prieškambarėje,

\* Pipirinė bažnyčia — *Pepper-canister church* — Dubline taip vadinama todėl, kad jos kupolas panašus į pipirų malūnelį.

kaip buvo įpratęs, — nutaisęs ir nuožmų, ir kartu drovų veidą. Jis buvo ankstyvas paukštis, o gal ir apskritai niekada nemiego-davo. Pulis vilkėjo megztą liemenę, buvo pasirišęs peteliškę, mūvėjo gerokai pasiglamžiusias saržos kelnės ir buvo įsispyręs į pilkas medžiagines šlepetes. Kvirkas visada manydavo, kad jis atrodo kaip karo lakūno tėvas iš filmų apie mūšį dėl Britanijos, arba, dar geriau, į karo lakūno merginos tėvą.

— Labas rytas, pone Puli, — šaltai, bet mandagiai pasisveikino Kvirkas; šis vyriokas jam dažnai suteikdavo šviesų palengvėjimą, bet ši ankstų rytą Kvirko nuotaika nebuvo iš šviesiųjų.

Panašios į kiro blyškios Pulio akys kerštingai sublizgo. Jis ir dabar, kaip visada, nevalingai kraipė apatinę žiauną.

— Kiaurą naktį, be jokio atokvėpio, — piktinosi jis. Kiti butai šiame name buvo tušti, išskyrus Kvirko butą trečiame aukšte, tačiau Pulis nuolat skųsdavosi dėl triukšmo nakties metu. — Baisus triukšmas, bum, bum, bum.

Kvirkas palinksėjo.

— Siaubinga. Manęs namie nebuvo.

Pulis nusigręžęs pažvelgė į savo kambarį, o paskui vėl atsisuko į Kvirką.

— Čia mano ponija skundžiasi, — visai nuleidęs balsą, kone pašnibždomis pasakė Pulis, — ne aš. — Naujas posūkis šioje istorijoje. Retai kada matoma ponija Puli buvo miniatiūrinė moterytė išgąstingu slapukės žvilgsniu; Kvirkas gerai žinojo, kad ji visiškai kurčia. — Pareiškiau rimtus nusiskundimus. *Lauksiu atitinkamų veiksmų*, jiems pasakiau.

— Labai gerai.

Įtardamas ironiją Pulis prisimerkė.

— Matysim, — grėsmingai pratarė jis. — Matysim.

Kvirkas toliau lipo laiptais. Išgirdęs, kaip Pulis uždaro duris, jis jau buvo prie savųjų.